

België-Belgique
P.B.
8400 Oostende 1
3/8205

VRIENDEN

OOSTENDE

MU.ZEE

Nr. 58

↳ Xavier Tricot, de Terrorist,
olie op doek, 100 x 60 cm, 2013

jaargang 15 | Driemaandelijks tijdschrift | april - mei - juni 2014

Identificatienummer: P006345

Afgiftekantoor Oostende 1

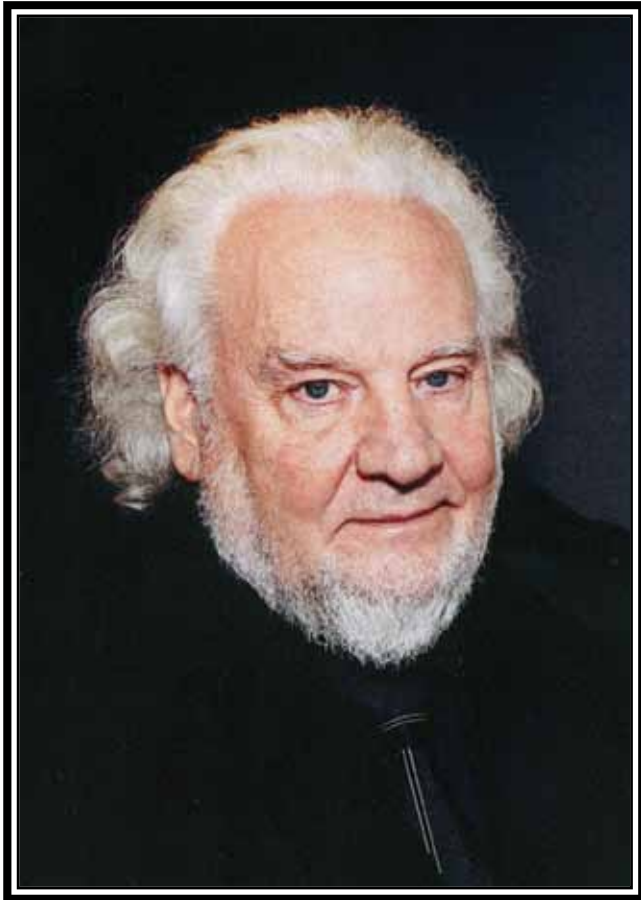
Verantw. uitgever: Roland Laridon, voorzitter | Kaïrostraat 54, 8400 Oostende | 059 50 15 98

CO
DE
BO
BO

IN MEMORIAM

WILLY VAN DEN BUSSCHE (1942-2013)

© Donald Woodrow

Op 14 december 2013 bereikte ons het droevige nieuws dat ere-directeur-conservator Willy Van den Bussche in Washington was overleden, op 71-jarige leeftijd.

Het is hij die het Provinciaal Museum vanuit de Hallen van Ieper naar Oostende heeft overgebracht. Hij was immers zeer onder de indruk van de mogelijkheden die het voormalige gebouw van de COO in de Romestraat als museum te bieden had en hij kon er de toenmalige Deputatie van overtuigen om de provinciale collectie over te brengen naar Oostende en een volwaardig museum uit te bouwen. In 1987 opende het Provinciaal Museum voor Moderne Kunst de deuren. Er kwam een samenwerkingsovereenkomst met het Stedelijk Museum voor Schone Kunsten. Vanaf dan zouden beide musea complementair werken (het MSK presenteerde de Belgische kunst tot het post-impressionisme en de Oostendse kunstenaars, het PMMK Belgische kunst vanaf het post-impressionisme). De belangrijke collectie moderne kunst van het MSK werd in permanente bruikleen gegeven aan het PMMK, bijv. de IJzertijd van Paul Delvaux.

Wij herinneren ons allemaal de magnifieke tentoonstellingen die Willy Van den Bussche organiseerde: Rik Wou-

ters, Roger Raveel, Frits Van den Berghe, Alechinsky maar vooral het kassucces 'Van Ensor tot Delvaux'. Deze expo heeft bij het grote publiek, en zeker bij de handelaars van Oostende, aangetoond dat kunsttentoonstellingen een hefboom kunnen betekenen, ook op economisch vlak.

Hij heeft veel betekend voor jonge kunstenaars die hij actief ondersteunde, zoals Johan Tahon en Luc Tuymans.

Maar Willy Van den Bussche zal vooral ook herinnerd worden als de bezieler van Beaufort, de kunsttriënnale aan zee die voor de eerste keer in 2003 plaatsvond. Met zijn doorzettingsvermogen en de politieke steun van toenmalig gedeputeerde Gunter Pertry is dit ambitieuze tentoonstellingsproject er ook effectief gekomen. Het was niet gemakkelijk om financiële redenen, praktische bezwaren (vergunningen, transporten, moeilijke kunstenaars, ...). Maar Willy zette koppig door.

Hij was nog volop aan het werk aan tal van kunstprojecten, toen hij plots overleed. Hij laat een grote leegte na en zal zeer worden gemist.

Martine Meire,
directeur-cultuurbeleidscoördinator

Op 14 december 2013 is Willy Van den Bussche, ere-conservator van het voormalige PMMK, onverwachts overleden in Washington, waar hij de huldiging kwam bijwonen van de Belgische kunstenaar Paul Van Hoeydonck. Naar aanleiding van zijn plotse overlijden schrijft Phillip Van den Bossche, opvolger van Willy Van den Bussche in het huidige Mu.ZEE:

"Het overlijden van Willy Van den Bussche komt veel te vroeg. België en de provincie West-Vlaanderen verliezen een belangrijke museum pionier en pleitbezorger voor moderne en hedendaagse kunst. Tot 2007 was hij conservator van het PMMK en PMCP. Willy Van den Bussche heeft gedurende meer dan veertig jaar zijn passie gedeeld en talrijke museumbezoekers laten kennismaken met hedendaagse kunst. Hij bouwde een belangrijke kunstcollectie op voor de provincie West-Vlaanderen, organiseerde talrijke tentoonstellingen waaronder 'Van Ensor tot Delvaux' in 1996. Het internationale succes van deze tentoonstelling leverde hem de titel van 'Overheidsmanager van het jaar' op en hij werd hetzelfde jaar door de Oostendse persclub bekroond met de 'Gouden Mathille'. Willy Van den Bussche was initiatiefnemer van de triënnale Beaufort. Zowel in 2003 als in 2006 heeft hij hedendaagse kunst voor een breed publiek langs de Belgische kust geïntroduceerd. Eind 2012 stelde hij in Brussel nog een grote retrospectieve tentoonstelling samen over Constant Permeke, zijn lievelingskunstenaar."

Phillip Van den Bossche,
directeur-conservator van Mu.ZEE

➤ SFEERVERSLAG

Ons bestuurslid Martine Meire heette de talrijk aanwezige Vrienden welkom en ook de secretaris van de Federatie van de Vrienden van de Musea van België. Daarna vroeg ze één minuut stilte ter nagedachtenis van de in december 2013 overleden oud-conservator van het PMMK, Willy Van den Bussche. Verder stelde ze het muzikaal ensemble voor: 'Les copains de Bord'O' die ons tussen de toespraken door vergastten op aanstekelijke Franse chansons. Ze deden wegdenken naar het Parijs van de jaren 1950-1970. Schepen Hilde Veulemans en Yvette maakten er zelfs een dansje bij tijdens het aperitief!

Na het werkingsverslag door secretaris Johan Van Roose (zie hieronder) en het – positieve -financieel verslag door penningmeester Joël Nieuwenhuysse, lichte Martine Meire de statutenwijziging toe met een duidelijke visuele presentatie, waarna deze wijziging aanvaard werd (zie p. 5). Daarna volgde de zeer gesmaakte feesttoespraak van voorzitter Roland Laridon: 'Wonderlijke inspiratiebronnen op weg naar kunst en schoonheid'. Hij toonde daarbij allerlei objecten als inspiratiebron, waarin veel Vrienden zich herkenden. Aan het slot van zijn toespraak illustreerde hij met kunstwerken zijn objecten die ook diverse kunstenaars geïnspireerd had-

den. De tekst vindt u op p. 4, met enkele kunstwerken. Na de aankondiging van de volgende museumreis door Sonja Geeraerts (zie p. 8) sprak schepen van Cultuur Hilde Veulemans het slotwoord uit. Zij vergeleek de visie van de kunstwereld en de kunstenaars met de manier waarop ook wij de wereld in het algemeen, en kunst en cultuur in het bijzonder, bekijken. Zij baseert haar cultuurbeleid voor de stad Oostende op een meerjarenplan waaraan Martine Meire een belangrijke bijdrage heeft geleverd. Besturen is vooruitgaan en veranderen, zonder angst voor verlies of belemmering. We mogen dromen en mijmeren, maar we moeten ook vooruitkijken naar komende expo's, bijv. Jan Hoet in Mu.ZEE. Samenwerken vergt participatie en engagement. Daarvoor al een dikke proficiat aan de Vrienden van Mu.ZEE!

Met een glaasje cava praatten de Vrienden nog wat bij, in aanwezigheid van de burgemeester. Wie had ingeschreven voor de feestlunch (65 leden), schoof daarna aan de zeer lange, feestelijk gedekte tafels aan, waar een verfijnd en zeer smakelijk menu ons wachtte. De geanimeerde gesprekken werden er bij de koffie nog voortgezet tot na 15.30 uur.

Femke Simonis
namens bestuur en redactie

➤ WERKINGSVERSLAG 2013

Onze vorige Algemene Vergadering, de 23ste statutaire, vond plaats, onder massale belangstelling, op zaterdag 23 februari 2013, in de Koninklijke Gaanderijen. De Raad van Bestuur kwam daarna vijfmaal bijeen: op 14 maart, 23 mei, 5 september, 21 november 2013 en 9 januari 2014.

Onze vereniging organiseerde ook tal van manifestaties:

Op 18 april brachten we een geleid bezoek aan de expo Willy Bosschem in de Venetiaanse Gaanderijen.

Op 25 mei reisden we o.l.v. Sonja Geeraerts naar het museum Louvre Lens en bezochten we de Noord-Franse stad Béthune.

Op 28 juni had er een geleid bezoek plaats aan de expo 'Bonjour Ostende' in de Venetiaanse Gaanderijen met aansluitend onze Garden Party, die ditmaal "inside" doorging wegens de slechte weersomstandigheden.

Op 23 oktober gingen we op atelierbezoek bij kunstenaar Willy Bosschem.

Op 23 en 24 november hadden we de tweedaagse museumreis naar Amsterdam, met bezoek aan het Stedelijk Museum, het Rijksmuseum en facultatief het Van Goghmuseum.

Ten slotte bezochten we op 14 december de collectie Vanmoerkerke o.l.v. curator Joost Declercq.

We werden op 22 mei door de Vrienden van het Museum van Schone Kunsten van de Stad Gent uitgenodigd

voor een bezoek aan de tentoonstelling 'Modernisme'. We kregen een inleiding en rondleiding door de hr. Johan De Smet, samensteller van de tentoonstelling en werden ontvangen door de hr. Dany Vandebossche, voorzitter van de Vrienden van het MSK Gent. Nadien werd er koffie en taart aangeboden.

In samenwerking met UPV organiseerden de Vrienden de volgende kunstlezingen in Mu.ZEE:

Op 21 april: Jean Bilquin

Op 26 mei: prof. dr. E. Elias over Jean Cox

Op 20 oktober: prof. David Gullentops over Jean Cocteau

Op 1 december: VRT-journalist Jef Lambrecht over het plastisch-picturale werk van Hugo Claus.

➤ Bestuur, Vrienden en genodigden luisteren naar Les Copains de Bord'O

We organiseerden op 13 oktober in Mu.ZEE de lezing 'Ensor en het Oostendse sociale leven van zijn tijd' door Jacques Mertens, bestuurslid van de Vrienden en ere-archivaris.

De Vrienden legden ook bloemen neer:

Op 13 april n.a.v. de Ensorhulde

Op 5 oktober n.a.v. de Jan De Clerckhulde

Onze vereniging is lid van de Culturele Raad Oostende en van de Federatie van de Vrienden van de Musea van België. De Raad van Bestuur van de Vrienden van Mu.ZEE heeft Xavier Tricot voorgedragen als kandidaat voor de Prijs van de Culturele Raad 2013. Xavier Tricot heeft deze prijs ook effectief uitgereikt gekregen op 14 februari 2014.

Alle hierboven opgesomde manifestaties werden aangekondigd in ons tijdschrift Pro Luce dat in 2013 viermaal verscheen. De vier nummers werden voorbereid door onze redactieraad tijdens vier redactievergaderingen: op 18 februari, 23 mei, 21 augustus en 18 november 2013.

Verder worden onze leden altijd uitgenodigd door Mu.ZEE, op alle tentoonstellingen die er georganiseerd worden. Hiervoor danken wij speciaal de directeur-con-

servator Phillip Van den Bossche.

In 2013 overleden de volgende leden: E.H. Joseph Donnay, de heer Gilbert Ameloot, de heren Patrick Vandabeele en Richard Debruyne, ereleden en de hr. Thierry Verougstraete, voorzitter van de Federatie van de Vrienden van Musea van België. Laten we een moment van stilte inlassen om deze mensen te herdenken. Ons ledenbestand blijft stijgen. De bijdragen voor het lidgeld veranderen niet voor 2014: 15 euro voor de jeugd tot 22 jaar, 28 euro voor een individueel lid; een gezins- of samenlevingstarief bedraagt 45 euro, steunende leden betalen 50 euro en sponsoren kan al vanaf 150 euro. In ons eerste nummer van 2014 staat tot in de kleinste details beschreven wat de voordelen zijn van het lidmaatschap.

Ik zou graag ook iedereen willen bedanken die in 2013 op de een of andere manier zijn of haar steentje bijdroeg tot de bloei en groei van onze vriendenkring en hoop ook in 2014 op uw medewerking te kunnen rekenen. We zullen u alvast ook in 2014 een boeiend en veelzijdig programma aanbieden. Dat is alvast beloofd!

Johan Van Roose, secretaris

WONDERLIJKE INSPIRATIEBRONNEN OP WEG NAAR KUNST EN SCHOONHEID

De mens is altijd op weg, van ergens naar ergens in de wereld, op de aarde van vandaag, morgen en gisteren. In die tocht van de mens vormen verleden, heden en toekomst één geheel. Die weg, die tocht is een lang verhaal. De weg naar de kunst en de schoonheid is de meest fascinerende en intrigerende. Totdat de echte ontmoeting, een openbaring plaatsvindt. Dan gaat een wonderse wereld open.

De ontdekking van de kunst en de schoonheid kan via verschillende wegen en gebeurtenissen plaatshebben. Iedereen heeft zijn eigen verhaal, zijn eigen avontuur, zijn eigen ervaringen en gebeurtenissen meegemaakt.

Ik zou het, in de korte feesttoespraak van vanmorgen tijdens onze AV, iets meer over mezelf willen hebben als kunstliefhebber, of over de vele onverwachte wegen waarlangs iemand kan gaan om tot voortdurende of occasionele kunstervaringen en -belevissen te komen. De titel van mijn toespraak luidt dan ook: 'Wonderlijke inspiratiebronnen op weg naar kunst en schoonheid'. Bij wijze van introductie, of beter nog sfeerschepping, heb ik voor jullie enkele objecten meegebracht, die tot 'entrée dans la matière' kunnen dienen. Ik zal ze eerst aan jullie tonen en meteen daarna vertellen waarom ik ze meegebracht heb. Met name: twee keien, twee bewerkte boomwortels, twee schelpen, twee parfumsflesjes, een geheel van klaviertoetsen met partituur, en chromoalbum, een chromofeuilleton van Eric de Noorman, met tekeningen van Hans Kresse.

Het zijn objecten waarmee ik een bijzondere affiniteit heb en waarvoor ik een grote belangstelling had. Keien hebben mij altijd geboeid omdat ze zo'n variëteit vertonen qua vorm, structuur en kleur. Hun combinatie kan wonderlijke gehelen creëren. Hun gladheid is een tactiele belevenis en ervaring. Ik kan tijdens mijn talloze wandelingen nooit zomaar een kei voorbijlopen zonder hem op te rapen, nader te bekijken en eventueel mee te nemen. 'Een kei van een vent'. Ook rotsen in de natuur dragen mijn belangstelling weg door hun onverwachte variaties in vorm en gestalte. De combinatie van beide creëert verrassende constructies van sculpturale schoonheid.

Boomwortels hebben mij altijd verrast en geïntrigeerd door de grillige en wilde 'struggle for life' van het hout tegen en in de aarde, om boven de grond te komen en te overleven. Het is een soort vervorming en verwarring die mij intrigeert.

Schelpen zijn als wonderlijke scheppingen van de krachten in de natuur om in het water een woning te bieden als bescherming van weke schepselen tegen agressieve krachten en wezens. De natuur is hier schepper van een wonderlijke architectuur.

Parfumsflesjes zijn levendige herinneringen aan de parfumeriezaak van mijn ouders. Prachtige flesjes waarin de parfums werden gepresenteerd om te verleiden. Als je het mij vraagt: doorschijnende, veelkleurige kunstwerkjes in glas.

Het klaviertoetsengeheel (wit en zwart) met obligate partituren doet mij altijd denken aan of herinnert mij aan het pianospel dat mijn vader altijd ten beste gaf, bij wijze van zijn introductie tot de wereld van de muziek. Ik mocht dan altijd op het pianokrukje tussen zijn knieën zitten, terwijl hij aan het spelen was en dan mocht ik het blad

van de partituur omdraaien. Een of ander passend verhaal hoorde ook altijd bij de gespeelde muziekfragmenten.

Het chromo-album van Sneeuwwitje verwijst naar het magische ritueel van het verzamelen en inplakken van chromo's uit de chocoladerepen van De Beuckelaer, en vooral naar de film 'Sneeuwwitje' die ik voor het eerst gezien heb in 1946, in de cinema Forum, en die op mij een onvergetelijke indruk heeft gemaakt<;

Het feuilleton van Eric de Noorman, met tekeningen van Hans Kresse, als dagelijkse aflevering verschenen in 'Het laatste Nieuws', heeft voor het eerst in mij de drang naar avontuur wakker gemaakt en mij de kracht leren waarderen van een strakke vormgeving, die ik ook – later dan – ontdekt heb bij de bronsgieter Hubert Minnebo. Wat een invloed en wat een avontuur! Tot daar enkele objecten.

Mijn eigen drang naar de kracht en bezieling van de voorwerpen en daar verhalen over vertellen en objecten doen leven en bewegen, vond ik terug in de wereld van de teken films en in de sprookjes van H.C. Andersen en de gebroeders Grimm. Ook mijn spel met zand en water, en daar met de handen dan fort en torens mee bouwen, muren en wanden, in al hun vormen en vervormin-

gen, kon ik later herkennen in de architectuur van Gaudi. Later nog, tijdens mijn lange tocht in de wereld van de kunst, heb ik kunnen vaststellen dat mijn fascinatie voor bepaalde objecten ook terug te vinden was in het leven en in de werken van kunstenaars. Zoals de voorliefde voor schelpen in het werk van James Ensor, de piano en de toetsen in het werk van Salvador Dali, de bomen en wortels in het werk van Vincent van Gogh (geen kunstenaar heeft zo mooi de bewogen vormenwereld van bomen en wortels in zijn kunstwerken weergegeven!); bij Louis-Paul Boon zijn gebruik van chromo's in de literatuur, van wortels in zijn sculpturen; bij Ferdinand Cheval zijn zoektocht naar en zijn verzamelzucht van keien en stenen. De invloed van wortels, keien en rotsen in de beeldhouwwerken van Henri Moore, Jean Arp, Barbara Hepworth, Germaine Richier, Paul Nash, Somaini en Viani.

Zo was bijvoorbeeld Ferdinand Cheval de bouwer en architect van zijn eigen 'Palais Idéal' in Hauterives, in het departement Drôme. En Gaudi die van zijn deliriumarchitectuur, die zijn hoogtepunt vond in de Sagrada Familia in Barcelona.

Roland Laridon, voorzitter

STATUTENWIJZIGING

De statutenwijziging, toegelicht door Martine Meire

Een vereniging moet af en toe stil staan bij formalistische zaken zoals de statuten. Het is ondertussen vijf jaar geleden sinds de laatste statutenwijziging en een aantal aanpassingen zijn noodzakelijk. Uiteraard respecteren wij daarbij de wetgeving op de vzw's van 2 mei 2002.

Er zijn vier artikelen die aanpassing behoeven: naam, doel, bestuursleden en ontbinding.

De oude **naam** Vrienden Mu.ZEE Oostende, collectie van de stad Oostende (vzw) wordt Vrienden Mu.ZEE Oostende (vzw). Onze vereniging is nog de enige vriendenvereniging van Mu.ZEE.

Door de wijziging van het museale landschap wordt ook het **doel** van onze vereniging aangepast:

Artikel 2

De vereniging heeft tot doel:

1. Bij te dragen tot het aankopen van kunstwerken bestemd voor Mu.ZEE, Oostende.

2. de belangstelling voor Mu.ZEE, voor het stedelijk cultuurleven en het museumgebeuren in het algemeen en de kunsten te bevorderen door voordrachten, studiereizen, publicaties en ook het mede bekostigen van tentoonstellingen zonder dat dit beperkend is.

Art. 3. De fondsen door de vereniging ingezameld zullen uitsluitend aangewend worden:

1. om kunstwerken te verwerven. De verworven kunstwerken moeten aan de stad Oostende geschonken worden;

2. voor het (mede-) bekostigen van publicaties, zoals catalogi, jaarboeken zonder dat dit beperkend is.

Kandidaat-bestuursleden moeten een bepaalde voeling hebben met onze vereniging alvorens men kan toetreden tot het bestuur.

Art. 11. De raad van bestuur bestaat uit minimum drie leden en telt maximaal 12 leden. Leden kunnen zich pas verkiesbaar stellen als lid van de raad van bestuur na drie jaar lidmaatschap van de vereniging.

In geval van **ontbinding**, gaat het maatschappelijke vermogen over naar de Stad die het moet aanwenden voor een cultureel doel.

De Algemene Vergadering keurde de statutenwijziging met unanimitéit goed op zaterdag 22 februari.

U vindt de volledige tekst van de statuten op www.vriendenmuzee.be.

Martine Meire
Bestuurslid

De ramp was te plotseling en te onverwacht gekomen en alle belang te zeer ingenomen door den zieke die voort tussen leven en dood bleef liggen...

Maar er kwam geen verandering. Vermeulen zat nog altijd bij het bed van zijn zoon. Hij zat er gelijk hij eerst in de keuken gezeten had: hij dorst er niet weggan. Van hier uit hoorde en beluisterde hij al de geruchten in de keuken, en nu hij hier vastzat, zou hij liever bij 't volk geweest zijn; maar "t leven", het vonkje leven dat hij hier waken moest, liet hem niet los. Hij bleef zitten. Den vierden dag had hij nog geen eten aangeraakt - met stom gebaar had hij geweigerd en bleef weigeren. De boerin liet hem worden, ze praamde hem niet en veinsde niet te weten hoe hij 's nachts in den kelder sloop en er steelsgewijs zijn nooddrift halen kwam; maar opzettelijk liet ze voorraad in zijn bereik. Zij zelf bleef nu in de keuken, hervatte haar werk en liet de zorg voor Louis aan den boer over. Heel zelden en nooit alleen, enkel met den dokter of met den pastoor, kwam ze bij het bed, - ze weende niet meer.

Met voorzichtigheid en geduld volbracht Vermeulen stipt alles wat de dokter hem had opgelegd. Elk uur laafde hij Louis zijn lippen met een pluimpje in wijn gedoopt; en telkens het gesmolten was, vulde hij nieuw ijs in de blaas; verder bleef hij zijn zoon aanstaren en den gang zijner ademhaling volgen. 't Was 't enig teken van leven dat er aan te merken viel. Eens had hij 't gewaagd den arm van den zieke op te lichten, maar die arm woog loodzwaar in zijn hand, en viel slap weer op de dekens. In zijne vertwijfeling had hij de mening van den dokter gevraagd, maar niets er uit gekregen dan een bedenkelijk optrekken der wenkbrauwen en de onzekerheid uitgedrukt in dat éne woord: wachten, rust, veel rust.

Geduld had Vermeulen genoeg, als hij maar hopen mocht dat er lichtmis, beterschap zou komen; en voor wat de rust betrof, daarover waakte hij: geen enkel geluid drong tot de kamer door...

De jongen, de levenslustige, de krachtige druistigaard lag geveld als een boom. Toen zijn zoon gezond en te been was, vreesde Vermeulen hem als een doodbijter; hij stond tegenover Louis als tegenover een vijand, een mededinger, iemand dien hij bedwingen moest met de inspanning zijner laatste krachten, - maar nu hij door de schierloze daad een overwinning behaalde die hij anders reeds bewrocht had, zag de boer in: hoe dat angstig bejaagd meesterschap vergankelijk was en van gener waarde...

*Uit: Stijn Streuvels, De Vlaschaard,
Desclée De Brouwer, Brugge-Utrecht, 1965*

Tekst en kunstwerk gekozen door Roland Laridon.

Frans Masereel
Houtsnede

Op 31 januari 2014 is een recent lid uit Roeselare overleden, de heer Patrick Deschryvere.

➤ REIS CASSEL EN DUINKERKE OP ZATERDAG 24 MEI 2014

- Musée de Flandre in Cassel
- Frac in Duinkerke

➤ Musée de Flandre Cassel - © <http://fr.wikipedia.org>

■ **Vertrek** Visserijschool: 8.30 uur

■ **Aankomst om 10 uur in Cassel:** bezoek aan het Musée de Flandre

Hier staat de zoektocht naar de Frans-Vlaamse identiteit centraal. Dit gebeurt aan de hand van werken van oude meesters en hedendaagse kunstenaars. Er is ook een uitgebreide collectie van religieuze, historische, etnografische en geografische voorwerpen.

Tijdens ons bezoek loopt de tentoonstelling 'In de voetsporen van Rubens, Erasmus Quellinus II'. Hij was een leerling en naaste medewerker van Rubens. Veel van zijn werken behoren dan ook tot de barok, maar met een bepaalde matiging in gebaren. Met de belangrijke plaats die monumentale architectuurelementen innemen en het gebruik van stralende kleuren kondigt hij een nieuwe stilistische richting aan. Hij mag als een van de voorlopers van het classicisme in de Vlaamse schilderkunst worden beschouwd.

Voor dit bezoek wordt onze groep opgesplitst. Terwijl de ene groep een rondleiding krijgt met gids in de tentoonstelling Quellinus II, loopt de andere vrij rond en vice versa. Omdat het museum volledig werd gerestaureerd, is het zowel interessant om de collectie als het gebouw te ontdekken.

■ **12 uur:** bezoek aan het restaurant Le Grand Large (nabij het Frac)

Aperitief - Hoofdgerecht - Dessert
Glas wijn, bier of water inbegrepen

■ **14.30 uur**

Bezoek aan het Frac (Fonds Regional d'Art Contemporain)

Op 16 november 2013 opende het Frac in Duinkerke zijn deuren voor het publiek. Het nieuwe gebouw werd ontworpen door het architectenbureau Lacaton en Vas-

sal. Het werd gebouwd op de site van de voormalige Chantier Naval in Duinkerke, met uitzicht op de Noordzee.

Het Frac is geen museum, maar een multidisciplinair centrum, een laboratorium voor hedendaagse kunst dat het publiek uitnodigt om de werken en de kunstenaars die ze maakten, te ontdekken.

Het nieuwe gebouw is dubbel zo groot als het vorige, heeft een totale oppervlakte van 6000 vierkante meter en telt zes verdiepingen. Het wordt ook wel eens de kathedraal genoemd door zijn ultralichte constructie.

Er zijn tentoonstellingszalen, maar ook ontmoetingsruimtes, meditatie ruimtes, twee projectiezalen, een laboratorium, een café, een winkel en een panoramisch terras.

➤ Frac Duinkerke - © www.cobra.be

Onder leiding van Hilde Teerlinck verzamelde het Frac meer dan 1500 werken uit verschillende disciplines. Alle kunststromingen zijn vertegenwoordigd zoals: Arte Povera, Art Minimal, Art Conceptuel, le Nouveau Réalisme, Pop Art...

De meeste werken dateren uit de 20ste eeuw, van kunstenaars als Dan Flavin, Andy Warhol, Roy Lichtenstein, Marcel Duchamps,...

■ **Terugkeer naar Oostende rond 18 uur**

Prijs per persoon: 56 euro

Drie voorwaarden om in te schrijven:

- 1) inschrijven tussen 1 april en 10 mei 2014
- 2) uw deelname eerst melden aan Joël Nieuwenhuyse: tel. 059 80 30 61 (vm of na 19u) of mail: jnieuwenhuyse@telenet.be
- 3) bedrag overschrijven op BE16 0012 0908 3374
Deze betaling is uw definitief inschrijvingsbewijs.

Sonja Geeraerts
Reisleidster

➤ SCHRIJVERS OVER OOSTENDE ALS KUNSTSTAD

Deel 8: Omer Vilain over Oostendse kunstenaars

Omer Vilain (1924-2013) was bibliothecaris (1944-1962) en hoofdbibliothecaris (1962-1988) bij de stad Oostende. Van 1989 tot 1994 was hij gemeenteraadslid voor Agalev. Verder is hij medestichter (1954) van de Koninklijke Oostendse Heem- en Geschiedkundige Kring De Plate, waarvan hij voorzitter was van 1959 tot 2004. Tot aan zijn overlijden in 2013 was hij erevoorzitter.

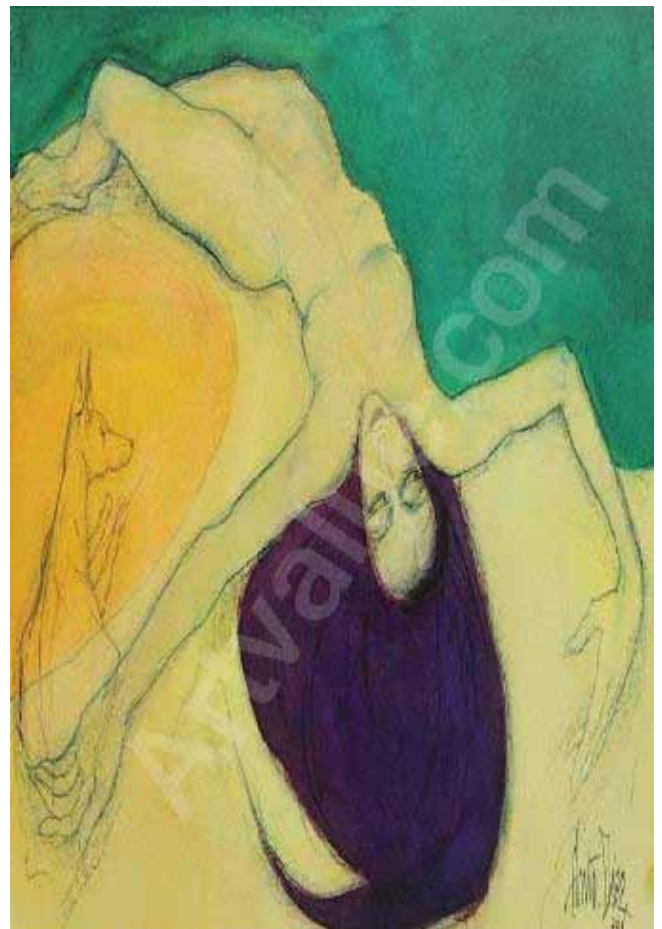
In de jaren 1970 publiceerde hij drie boekjes met 'kleine Oostendse histories', gebundeld en uitgegeven onder auspiciën van de Heemkundige Kring De Plate: 'Langs 't hard zand' (1973), 'Langs de Oostendse kateien' (1974) en 'Langs de galerijen' (1976). Het betreft telkens een bundeling van stukjes die eerder verschenen zijn in het Vlaams Weekblad.

In deze aflevering citeer ik vier fragmenten uit Langs 't hard zand over de kunstenaars Octaaf Van Cuyck, Joris Houwen en Anto Diez, Daan Boens, Gustaaf Sorel. Eerste fragment: bij de oprichting van de S.E.O (nu Mu.ZEE in de Romestraat, red.), werd het café van de S.E.O., de Bier-Coo op de hoek van de Alfons Pieterslaan en de Ieperstraat, gedecoreerd met muurpanelen. (p. 51-54) "Dit decoratief werk, bestaande uit verschillende zinnebeeldige wandpanelen, stelden Oostendse zichten voor, zoals het postgebouw, het stadhuis, het zeewezengebouw ("De Pilotage"), een trein, een maalboot, het Maria-Hendrikapark en de hoofdkerk. Verder was er nog een groot schilderij dat op allegorische wijze de verheerlijking van de Coöperatieve S.E.O. voorstelde. Ter gelegenheid van de opening in 1921 schreef men in het maandblaadje dat het schilderijen waren die zeker een museum waardig waren. (...) De kunstenaar was Octaaf Van Cuyck. Hij kwam uit een schildersfamilie. Zijn vader, Edouard, was kunstschilder, maar vooral Michel Van Cuyck, die les gegeven had aan James Ensor, is beroemd. Er hangen enkele doeken van hem in het Heemkundig Museum De Plate. Het zijn strandtafereeltjes. (...)

Octaaf Van Cuyck was Oostendenaar van geboorte, maar had vooraleer hij de opdracht van de S.E.O. bekwam, een dertigtal jaren in Engeland doorgebracht. Hij was nog een van de laatste kunstschilders die zelf zijn verven maakte. (...) Na een halve eeuw was er sleet op de Bier-Coo gekomen en nu is het er mede

gedaan. Maar één ding hopen we toch en dat is dat die mooie wandschilderijen van onze stadgenoot Octaaf Van Cuyck niet zullen verdwijnen, want ze vormen een getuigenis van een onvergetelijke periode van tussen de twee wereldoorlogen, die nooit meer terugkomt. (*) Bij de heropening van dit lokaal stelden we inmiddels (= 1972, red.) vast dat de schilderijen er nog steeds aanwezig zijn."

Tweede fragment bij het Kroegske van Houwen, uitgebaat door de kunstschilder **Joris Houwen** tussen 1955 en 1960 in de Sint-Paulusstraat: (p. 80-84) "**Anto Diez**, die juist een tentoonstelling te Oostende had lopen, vertelde ons tussen twee ademtochten door: 'Ik ben benieuwd wat er met Joris Houwen gaat gebeuren. Deze komt nu naar Oostende om er een kroeg open te houden. Wat zal dat worden? Ofwel is men kunstenaar ofwel verkoopt men pinten. Maar hoe die twee zaken aan elkaar knopen, neen, dat gaat volgens mij niet!' (...) Maar Joris dééd het. Zijn gelagzaaltje werd een bestendig tentoonstellingszaaltje van Joris' nieuwste werk. (...) Tenslotte waren er vijf seizoenen omgevlogen en niettegenstaande zijn zaak floreerde, nam Joris in 1960 toch de grote beslissing het nevenberoep van kroegbaas op te geven en zich uitsluitend aan de kunst te wijden. Zo kreeg Anto Diez toch gelijk. De artiest had de bovenhand gehaald."

➤ Anto Diez - Liggend naakt met hond - © <http://www.artvalue.com>

Derde fragment bij Daan Boens' tachtigste verjaardag.

Daan Boens is in 1893 geboren in het Visserskwartier en werd al zeer jong volksvertegenwoordiger voor de Belgische Werkliedenpartij, en in 1926 gemeenteraadslid voor de socialistische partij in Oostende. Hij publiceerde ook een toneelstuk en een massaspel dat in 1932 in de Gentse Vooruit werd opgevoerd. (p. 112-113) "In diezelfde periode was hij medestichter van Radio Vlaanderen. Doch een aspect dat wij bij Daan Boens niet kennen, was dat van de plastische kunstenaar. Wij zagen in zijn salon naast een zestal schilderijen van Leon Spilliaert (te Oostende bewoonde hij met hem hetzelfde huis in de Amsterdamstraat), waaronder een portret van Daan Boens als Volksvertegenwoordiger, ook nog doeken van Van Sassenbroeck, Saverijs, en nog vele anderen. Hij is echt bevriend geweest met James Ensor, Constant Permeke, Leon Spilliaert, Frits Van den Berghe en Jan De Clerck. Maar tussen die talrijke doeken hingen er heel wat pasteltekeningen ondertekend door Boens zelf. Ingevolge mijn verwondering liet hij mij een map met zijn laatste kunstwer-

➤ Gustaaf Sorel - Straatzicht
© <http://nl.wikipedia.org>

ken zien. Ik heb nooit tentoongesteld, zegde hij, maar toch worden mijn tekeningen en schilderijen geregeld verkocht. Onlangs werden er nog een paar in de zaal Campo te Antwerpen geveild. En werkelijk, we moeten het in alle eerlijkheid toegeven, Boens is niet wat men een zondagsschilder zou kunnen noemen. Hij is een rasecht artiest." Vierde fragment: (p. 116) "Wie jarenlang in de Sint-Paulusstraat woonde, was de kunstschilder **Gustaaf Sorel**. (...) Het is één en al deze oude volkstraat die uit tientallen van zijn schilderijen met duistere kleuren tot de verbeelding spreekt. Sorel is steeds door de Sint-Paulusstraat geobseedeerd geweest en hij is dat gevoel als kunstenaar nooit ontrouw kunnen en willen worden."

In de volgende aflevering van 'Schrijvers over Oostende als kunststad' citeer ik weer Omer Vilain, ditmaal over Jan De Clerck (in het boekje 'Langs de galerijen').

Femke Simonis

➤ TERUGBLIK OP ONTHULLING PLAQUETTE BOEL-SERVAIS

Op 7 december 2013 kwamen een twintigtal Vrienden en bewoners bijeen in de Vlaanderenstraat 25, om daar een plaquette te onthullen naar aanleiding van de 100ste geboortedag van Maurice Boel. In de hal van de residentie Magereslo hielden Roland Laridon, voorzitter van de Vrienden Mu.ZEE, en Opie Boel, weduwe van Maurice Boel, een toespraak, waarin zij het leven van de kunstschilder Boel en zijn samenwerking met de cineast Raoul Servais schetsten. Namens Raoul Servais sprak Patrick Van Slambrouck, met als besluit de volgende tekst van Raoul Servais: "**Maurice Boel was de oudere broer die ik nooit heb gehad. Ikzelf was de jongere broer die Maurice nooit had gekregen. Wij waren op dezelfde golflengte afgestemd, maar de golflengte van Maurice reikte veel verder dan de mijne, zodat hij mijn bescheiden culturele hoedanigheden wist te verrijken met zijn encyclopedische kennis van film- en beeldende kunsten. Hij werd trouwens de leidende figuur van onze cinefielenschaar die de naoorlogse Filmclub Oostende oprichtte. Maurice en ikzelf hebben zelfs samen een paar filmscenario's geconcipeerd, die echter nooit een vervolg mochten krijgen. Van Maurice mocht ik een deel van zijn atelier op de hoogste verdieping van dit huis betrekken. En daardoor was ik vaak de stille getuige van de constructie**

van en evolutie in zijn schilderijen. Zijn coloriet en zijn composities waren mij zo vertrouwd, dat ik bijna kon voorspellen welke harmonie de volgende toets van zijn borstel of penseel zou doen ontstaan. Een bijzondere, intuïtieve ervaring!

Later betrok ik zelf, met vrouw en kind, een hele verdieping van dit huis, totdat voor Maurice de schilderkunst prioriteit kreeg en voor mij de filmkunst. Zo evolueerden we in verschillende artistieke disciplines, wat mijn activiteiten naar een andere stad leidden en ik dit huis enkel nog kon betrekken in mijn mooiste jeugdherinneringen."

P.S. De plaquette zelf zal pas definitief geplaatst worden, nadat de renovatie van de gevel van de residentie Magereslo voltooid is.

➤ Voorlezing tekst Raoul Servais (links); Opie en zoon Nicolas bij het zelfportret van Maurice Boel (rechts) ©André Pots

De Raad van Bestuur van de Vrienden van Mu.ZEE heeft in het najaar 2013 samen met twee andere Oostendse cultuurverenigingen Xavier Tricot voorgedragen als kandidaat voor de Prijs van de Culturele Raad 2013 van de stad Oostende. De prijs is effectief uitgereikt aan Xavier Tricot op 14 februari 2014. Onze voorzitter Roland Laridon, die ook voorzitter is van de twee andere Oostendse cultuurverenigingen, hield bij de prijsuitreiking de volgende toespraak.

■ Hommagetoespraak voor Xavier Tricot

Enkele gebeurtenissen hebben mij in het voorbije jaar gelukkig gemaakt, zoals:

- De restauratie van vijf art-nouveaugevels van architect Pil in de A. Buylstraat
- Het herstel en de restauratie van de James Ensorgalerie
- De tentoonstelling 'Bonjour Ostende' in de Venetiaanse Gaanderijen, met de uitgave van een prachtige catalogus
- De omtovering van het Postgebouw tot een mooi Cultuurcentrum
- De zeer recente Boel-Servais huldententoonstelling in de BZIO/IMBO
- De belofte vanuit de Oostendse politieke beleids wereld om de Oostendse kunstenaars een grotere plaats en rol toe te kennen dan tot op heden het geval is geweest
- En last but not least: de toekenning van de 'Prijs van de Cultuurraad 2013' aan Xavier Tricot.

■ Voordracht 2007

De Vrienden van de Stedelijke Musea hadden al in 2007 Xavier Tricot voorgesteld als kandidaat voor de 'Prijs van de Cultuurraad 2007'. Ze deden dat toen in de volgende bewoordingen:

Xavier Tricot (°Oostende, 1955) is in de eerste plaats een multidisciplinair kunstenaar. Als autodidactisch beeldend kunstenaar is hij kunstschilder, graficus en installatiekunstenaar. Hij evolueerde van abstract-symbolisch geleden doeken naar een meer geëngageerd oeuvre waarin persoonlijke ervaringen en menselijke gevoelens de bovenhand krijgen.

In de tweede plaats is hij dichter, prozaschrijver en toneelacteur die heel wat bundels en werken gepubliceerd heeft.

Xavier Tricot is in de derde plaats een belangrijk mecenas van het Museum voor Schone Kunsten van Oostende. Hij schonk reeds vele uiterst waardevolle kunstwerken uit zijn eigen collectie, vaak met een opdracht van de kunstenaar zelf erop.

Verder is Xavier Tricot de auteur van boeken en artikels over James Ensor en Léon Spilliaert.

Tenslotte is hij de bezieler van unieke manifestaties op kunstgebied, zoals de memorabele Palmzondagstoet

in 2005 waarin een evocatie werd gebracht van het Ensorschilderij 'Intrede van Christus in Brussel'. De stoet die zowel in Oostende als Brussel rondtrok, haalde royaal de media. Onlangs nog was Xavier Tricot de curator van een tentoonstelling over 'Het skelet in de hedendaagse kunst', in een New Yorkse galerie.

➤ Toespraak Roland Laridon bij beeldje Cultuurprijs (links in zetel: Xavier Tricot)

■ Voordracht 2013

In 2013 stelden drie verenigingen Xavier Tricot opnieuw voor als kandidaat voor de Prijs van de Cultuurraad, met name: De Vrienden van Mu.ZEE, De Vrienden van Jan De Clerck en het Vermeylenfonds (AVF), afd. Oostende. Omdat er zes jaar overheen zijn gegaan en nu drie verenigingen de kandidatuur van Xavier Tricot voorstellen, zijn er enkele gegevens, aanvullingen en preciseringen bijgekomen, waarvoor ik uw bijzondere aandacht vraag.

Zeer belangrijk is Xavier Tricot op het vlak van de kunstgeschiedenis en de kunstkritiek. Hij is internationaal erkend en gewaardeerd voor de studies die hij maakte over Spilliaert en Ensor. Sinds de jaren tachtig van de vorige eeuw bestudeert Xavier Tricot deze kunstenaars, maar vooral Ensor. Hij is de auteur van een aantal basiswerken over Ensor, waaronder 'Beredeneerde catalogus van de schilderijen van James Ensor' (2 delen, verschenen bij nv Pandora, 1992); zijn volumineuze brievenuitgave van James Ensor (1999); zijn magnum opus 'James Ensor. Leven en werk. Oeuvrecatalogus van de schilderijen' (Mercatorfonds, 2009); 'James Ensor. The complete prints' (Deceuninck, Roeselare, 2010); 'Léon Spilliaert, een beredeneerde catalogus van het grafisch werk' (Pandora, 1994), een standaardwerk over de drukgrafiek van Spilliaert. Xavier Tricot behoort samen met een aantal andere autoriteiten tot het Ensor Advisory Committee, dat als doel heeft onbekende werken van James Ensor te onderzoeken.

Kunstschenking aan Mu.ZEE

In verband met het 'mecenaat' een aanvulling: zo schonk Xavier Tricot begin 2012 aan Mu.ZEE zijn gehele collectie kunstwerken (waaronder werken van intussen wereldberoemde kunstenaars uit de (Amerikaanse) Minimal Art en de (Italiaanse) Arte Povera, maar ook een collectie werken van Gerhard Richter, Marcel Broodthaers en Niele Toroni.

Als laatste aspect van de activiteiten en verdiensten van Xavier Tricot wil ik nog wijzen op de rol die hij regelmatig speelt als curator van tentoonstellingen. Ik wil

de opsomming hier beperken tot een paar voorbeelden. Hij organiseerde in 2006 in Oudenburg 'Un Salon pour Louise Bourgeois' (terloops weze hier aangestipt dat de befaamde 'Spin' van Bourgeois tijdens Beaufort2 te zien was dankzij de goede relaties van Tricot met deze Frans-Amerikaanse kunstenares en zijn bemiddeling). In 2013 trad hij op als curator van de grote zomertentoonstelling 'Bonjour Ostende' in de Venetiaanse Gaanderijen van Oostende en nam ook de catalogus ervan voor zijn rekening, met een chronologisch overzicht van Oostende in de internationale kunst.

Xavier Tricot heeft door zijn inzet, persoonlijkheid en palmares een gezaghebbende stem gekregen wanneer het over kunst en kunstbeleid gaat in Oostende en naar wie vanaf heen geïluisterd moet worden.

■ Questionnaire de Proust

Naar aanleiding van hun twintigjarig bestaan hebben de 'Vrienden van Mu.ZEE, collectie Stad Oostende', vroeger zo genoemd, een tentoonstelling georganiseerd met als thema 'James Ensor, het boek en de literatuur', waarin de 'Questionnaire de Proust' centraal stond en die Ensor indertijd beantwoord had. Het oorspronkelijk, met de hand geschreven antwoorddocument was te zien op de tentoonstelling. Ter gelegenheid van die tentoonstelling werd de Questionnaire aan een aantal eminente personen voorgelegd. Op de vraag 'Welke gave der natuur zou u willen bezitten?' antwoordde Xavier Tricot: 'Vliegen'. Op de vraag 'Hoe zou u willen sterven?' luidde het

Xavier Tricot
© <http://jamesensor.vlaamsekunstcollectie.be>

antwoord: 'Op het strand van Oostende, in een strandzetel bij zonsopgang en op mijn verjaardag'. Op de laatste vraag 'Wat is uw lijfspreuk?' antwoordde hij: 'Hou van het leven, tart het lot!'

■ Tot slot

Een opvlucht heeft Xavier Tricot recent al genomen n.a.v. zijn studie van het picturaal oeuvre van de beroemde architect en ontwerper Henry Van de Velde. Zo blijft de geest actief!

Ik zie Xavier Tricot vaak zitten op een terrasje van de dijk van Oostende, genietend van de ondergaande zon. Ik hoop dat hij nog vele jaren dit unieke schouwspel kan bewonderen dat mij doet denken aan het eeuwige mysterie dat wij 'het leven' noemen. En zo kom ik bij zijn lijfspreuk: 'Hou van het leven!'

De vragen naar het mysterie van het leven: Wat zijn we? Vanwaar komen we? en Waar gaan we naartoe? hebben zoveel kunstenaars gesteld. En naar antwoorden hebben ze gezocht.

Zo schitterend in beeld gebracht door Gauguin in zijn zo primitief-zuivere triptiek: *Que sommes nous? D'où venons nous? Où allons-nous?*

Xavier, ad multos annos en nogmaals voor alles dank en proficiat.

Roland Laridon,
voorzitter Vrienden van Mu.ZEE,
voorzitter Vrienden van Jan De Clerck en
voorzitter AVF, afd. Oostende

Samenwerking UPV

Door de samenwerking met UPV (Uitstraling en Permanente Vorming) zijn de Vrienden welkom op de volgende lezing in de reeks 'Kunstenaars en kunststromingen'.

Locatie: Mu.ZEE

Zondag 27 april 2014, 10.30 – 12 uur

Raoul Servais (86 jaar op 1 mei 2014) over zijn ontmoetingen met bekende Oostendse kunstenaars

Raoul Servais
© <http://nl.wikipedia.org>

➤ XAVIER TRICOT

Van 15 maart tot 22 april 2014 vindt u in de Venetiaanse Gaanderijen een overzichtstentoonstelling van het beeldend werk van ons erelid Xavier Tricot.

Xavier Tricot is curator, kunsthistoricus, schrijver, dichter en kunstverzamelaar, maar is bovenal zelf kunstschilder. Tricot is al jaren bekend als Ensorkenner in binnen- en buitenland. In Oostende wordt hij sinds 2012 ook als mecenas beschouwd, nadat hij zijn privécollectie aan de Stad schonk. Bovendien zette hij zich in 2013 in voor Oostende als curator van de tentoonstelling 'Bonjour Ostende' in de Venetiaanse Gaanderijen.

Voor zijn toewijding en inspanning voor cultuur in de

➤ Auschwitz, 1994

Stad werd hij recentelijk beloond met de Prijs Cultuurraad. Tricot werd door meerdere verenigingen als kandidaat genomineerd en werd de prijsuitreiking uitgebreid bedankt voor zijn jarenlange inzet. "De prijs van de Cultuurraad ervaar ik als een blijk van erkentelijkheid voor wat ik voor mijn geliefde stad heb mogend doen", aldus Tricot.

De bekroning van deze succesvolle periode voor Xavier Tricot is de tentoonstelling 'Xavier Tricot' met zijn eigen werken en de bijhorende catalogus. Al van kinds af is Tricot gepassioneerd door de plastische kunsten.

Dit vertaalt zich in een indrukwekkend oeuvre van olieverschilderijen, waarin Tricot heel diverse thema's behandelt, gaande van portretten, over natuurbelden tot historische plaatsen of gebeurtenissen.

Tricot is in zijn werken vooral bezig met het idee van de realiteit: wat maakt iets tot werkelijkheid? Hoe vertaal je realiteit in beelden? Hoe kies je tussen afbeelden en verbeelden? Tricot toont de realiteit niet zomaar: hij beoefent wat hij 'de indirecte blik' noemt. Hij schildert de realiteit via omwegen, via haar reflectie in een andere realiteit. Zijn werken zijn meestal gebaseerd op bestaand beeldmateriaal uit de media of uit zijn eigen familiealbum. Hij is geïntrigeerd door de paradox tussen de objectieve realiteit en de subjectieve interpretatie van foto's of films. Tricot kan in dat opzicht een paradoxale realist genoemd worden.

De tentoonstelling 'Xavier Tricot' is gratis te bezoeken van 15 maart tot 22 april 2014 in de Venetiaanse Gaanderijen. Tijdens de paasvakantie dagelijks open van 14.00 tot 17.00 uur en op zondag van 10.00 tot 12.00 en van 14.00 tot 17.00 uur.

Buiten de vakantie open op donderdag, vrijdag en zaterdag van 14.00 tot 17.00 uur en op zondag van 10.00 tot 12.00 en van 14.00 tot 17.00 uur.

U wordt uitgenodigd voor een exclusieve rondleiding door de kunstenaar zelf op **woensdag 9 april om 14.30 uur** in de Venetiaanse Gaanderijen.

Inschrijven via mail (martine.meire@oostende.be) of telefonisch (059/56.20.15) tijdens de openingstijden van het Stadhuis.

Martine Meire
bestuurslid

➤ EXPO BOEL-SERVAIS (NOG TOT EIND MEI 2014)

De eerste manifestatie voor 2014 werd geïnspireerd door een initiatief van 'De Vrienden van Mu.ZEE' om, naar aanleiding van de viering van de 100ste geboortedag van de Oostendse kunstschilder Maurice Boel, een herdenkingsplaquette te plaatsen op het gebouw in de Vlaanderenstraat 25, waar niet alleen hij gewoond en gewerkt heeft, maar ook Raoul Servais, zodat we meteen twee personen op deze plaquette konden vereeuwigen en huldigen. Daarom is het oeuvre van beide kunstenaars samengebracht in één tentoonstelling, waarbij Raoul Servais niet als cineast, maar wel als tekenaar, schilder en etsner vertegenwoordigd is.

➤ Foto (©efo) - Leden van de Kunstkamer met Opie Boel en Raoul Servais (2e en 3e links)

TERUGBLIK OP BEZOEK AAN DE COLLECTIE VANMOERKERKE

Op 14 december 2013 bezochten een dertigtal Vrienden onder leiding van curator Joost Declercq 'A Voyage

on the North Sea', een tentoonstelling verspreid over twee hangars aan het Oud Vliegveld. De twee foto's tonen de groep resp. in de eerste hangar, bij werk van Wolfgang Tillmans (Pomodore en Silver Installation IV) en in de tweede hangar bij 'Men in the Cities' van Robert Longo.

Hangar 1: Wolfgang Tillmans - © Femke Simonis

Hangar 2: Robert Longo - © Femke Simonis

INTERNATIONALE TREINEN VANUIT OOSTENDE

Naast de bootverbinding Oostende-Dover bood Oostende als kopstation een heel netwerk van spoorwegen die het Europese continent doorkru

Onvoorstelbaar nú, maar vanuit Leuven stoomden luxueuze treinen regelmatig naar Berlijn, naar Parijs en Italië of naar Petersburg. Oostende-Wenen was mogelijk sinds 1894, Constantinopel, Karlsbad of Praag (via Warszawo): het was mogelijk! Wel brachten deze treinen dagen en nachten in de trein door.

Wereldoorlog I bracht een tijdelijke onderbreking van de internationale nationale treinverkeer, maar het netwerk, hier en daar aangepast, herstelde zich daarna. Toch zou het nooit meer worden zoals weleer.

Wereldoorlog II, het toenemende auto- en vliegverkeer, de tunnel onder het Kanaal (1994) en de hogesnelheidstreinen overdag, betekenden de doodsteek voor

Oude
tekst

het internationale treinverkeer vanuit Oostende.

De tentoonstelling loopt van 1 februari t.e.m. 31 mei 2014 en is dagelijks te bezoeken van 10 tot 12.30 en van 14 tot 18 uur. Gesloten op dinsdag.

Gratis toegang voor de Vrienden

↳ ENSOR HET SOCIALE LEVEN VAN ZIJN TIJD (DEEL 2)

In Pro Luce nr. 57 (p. 11) las u, in een ingekorte en bewerkte versie, deel 1 van de lezing die Jacques Mertens op 13 oktober heeft gehouden in Mu.ZEE. Hier volgt het tweede en laatste deel.

De historische gebeurtenissen van na de eeuwwisseling tussen de 19de en 20ste eeuw lijken Ensor, als superindividualist, onberoerd te laten of vinden in alle geval weinig of geen weerklank in zijn werk als beeldend kunstenaar. Hij mag dan na 1900 nog werk geproduceerd hebben, de uitspraak dat hij zich gedroeg als 'conservator' van zijn eigen vroegere productie, mist niet alle grond.

↳ Ensor tijdens een van zijn beroemde toespraken - © <http://www.bozar.be>

Rond die eeuwwisseling werd Ensor een icoon. Iedereen leek in te zien dat hij een bijzonder en begenadigd kunstenaar was. Hij past zich zeer goed aan deze status aan en raakt vlot geïntegreerd in het mondaine leven van Oostende. Voor het jaarlijkse 'Bal du Rat Mort' is Ensor meteen bereid om de decors te schilderen. Als in 1905 het 'Oostende Centre d' Art wordt opgericht, is Ensor graag het uithangbord ervan. Toch nam hij ook standpunten in tegen vivisectie, het volbouwen van de duinen en het dempen van de dokken (de "bassins"). Met zijn vitrioolpen schoot Ensor uit zijn sloffen om de "Bassings" te behouden. Zijn tussenkomst, ook met een petitie, kende succes. Op 30 april 1926 besloot de gemeenteraad de dokken niet te dempen en de Kapelbrug te verbreden.

In Oostendse dag- en weekbladen publiceert Ensor satirische kunstkritische verslagen en gelegenheidsteksten. Hij hield van grappige litanieën, van een archaische woordenschat en van neologismen. Zijn stijl doet denken aan die van Charles De Coster.

Dit bewijst dat Ensor veel gaven had als auteur en ook als musicus, met o.a. 'La Gamme d'Amour'. Ensor

begon dit ballet nadat hij van het echtpaar Lambotte in 1906 een harmonium als geschenk had gekregen. Het muziekstuk was in 1911 voltooid en werd regelmatig opgevoerd. Ensor zorgde ook voor de kostuums en de decors.

Ensor bleek dus een 'artiste hors saison' was, ook al leefde hij vanaf 1925 een comfortabel bourgeoisleven in zijn huis in de Vlaanderenstraat, waar hij van 1916 tot zijn dood woonde. Hij werd geëerd door een benoeming in de Academie en benoemd tot baron. Als een der zeldzamen kreeg hij nog bij leven een standbeeld (1930). Dit alles belette hem niet zijn eerder excentrieke levenswandel voort te zetten. Wij hebben dus te maken met een zeer complexe menselijke figuur, die zoals blijkt uit de vele zelfportretten – er zijn er meer dan 100 - vele narcistische trekken vertoonde.

Waarom schopte Ensor in zijn latere jaren niet meer naar kerk en gezag, waarom stelde hij de maatschappij niet langer in vraag? Was het omdat hij volgens zijn eigen overtuiging eindelijk erkenning had gekregen, omdat hij zelf lid geworden was van het establishment? Het heeft eigenlijk geen belang om op deze vraag te antwoorden, want wat Ensor in zijn werk heeft tot stand gebracht, is uitzonderlijk te noemen. Het heeft geen belang of een kunstenaar conservatief of progressief, anarchist of bourgeois is, wat telt is de uniciteit, de kwaliteit van zijn kunst.

Tekst van Jacques Mertens,
samengevat door Femke Simonis

↳ © Jacques Mertens voor Petit Palais, Parijs.

■ DOE STIL VOORT

Collectiepresentatie

vanaf 28.01.2014 voor onbepaalde duur

“Laat hen ‘stil voort doen’: zij komen er vast en eerder dan de... hazen die zich langs den weg aan allerlei dilettantisme vergapen en vergooien.” (Karel van de Woestijne, 19 augustus 1908, in: Verzameld journalistiek werk. Deel 2: Nieuwe Rotterdamsche Courant juli 1907 - januari 1909).

Doe stil voort... is een collectiepresentatie die zich laat inspireren door de gelijknamige kunstkring die in 1903 wordt opgericht in Brussel door onder meer componist Paul Gilson en de letterkundigen Willem Gijsels, Pol de Mont en August Vermeylen. Doe Stil Voort wil zich als kunstkring inzetten voor de promotie van jonge hedendaagse kunstenaars en schrijvers. Vanaf 1907 wordt er jaarlijks een salon georganiseerd in het huidige Museum voor Moderne Kunst te Brussel. Onder meer Léon Spilliaert, Jakob Smits, Emile Fabry, Joe English, Emile Claus, Jozef Cantré, Marten Melsen en Philibert Cockx stellen werk tentoon. Ook de op dat moment nog ‘zoekende’ Piet Mondriaan wordt lid. Doe Stil Voort heeft echter niet de ambitie om avant-gardekunst te promoten. De tentoonstellingen worden ook niet altijd lovend onthaald door de pers. In 1908 concludeert Karel Van de Woestijne dat de personaliteiten ‘schaarsch’ zijn. Frans Hellens is in 1910 ontgoocheld door de kunstenaars van het salon die geen enkele moeite doen om ‘zelfstandig te interpreteren’. In 1912 vindt de laatste salon plaats en pas in 1917 wordt de kunstkring nieuw leven ingeblazen. Deze ‘hernieuwde’ Doe Stil Voort wil – naast de zedelijke belangen van Taal en Volk – ook de stoffelijke belangen der Vlaamsche kunstenaars behartigen. De belangrijkste manifestatie wordt in 1918 in het huidige Museum voor Moderne Kunst georganiseerd – ‘vanwege het groot aantal toegezegde kunstwerken noodzaakt onzen Kring de Tentoonstelling te verdeelen over twee reeksen’ –, een succesvolle tweeledige tentoonstelling waarop onder meer werk te zien is van kunstenaars die later bij de artistieke avant-garde zullen worden gerekend, waaronder Jozef Peeters, Victor Servranckx, Felix De Boeck, Prosper De Troyer, Jos Léonard en Edmond Van Dooren. Doe Stil Voort houdt eind 1918 op te bestaan.

Deze collectiepresentatie laat zich niet lezen als een kunsthistorische reconstructie maar neemt de kunstkring als inspiratiebron, enerzijds om op een andere manier te gaan kijken naar de eigen collectie, maar anderzijds ook om te reflecteren over de manier waarop ‘hedendaagse’ kunstenaars zich oriënteren, organiseren en zich laten inspireren door collega-kunstenaars in nauwe dialoog met elkaar.

■ CONVERSATION PIECE →→→→

14.12.2014 – 29.06.2014

Zie Pro Luce nr. 57, p. 9

■ PAUL JOOSTENS. EPISODE I

Een tentoonstelling in twee episodes over het oeuvre en universum van Paul Joostens.

Episode I : 1 maart - 15 juni 2014

Episode II : 28 juni - 14 september 2014

(zie ook Pro Luce nr. 57, p. 9)

Cinema Joostens onderzoekt in twee episodes het oeuvre en het universum van de Antwerpse avant-gardekunstenaar Paul Joostens (1889-1960). In de eerste episode van Cinema Joostens staan zijn tekeningen en schilderijen centraal, in het tweede deel de collages en assemblages. Het universum van Paul Joostens ontvouwt zich als een compositie met verrassende facetten: hij kon zich aanvankelijk vinden in het kubisme en het dadaïsme, maar ontwikkelde in de jaren 1920 een geheel eigen stijl, die dicht stond bij deze van de Vlaamse Primitieven. De titel Cinema Joostens verwijst naar zijn passie voor films en filmsterren.

Paul Joostens, Zonder titel, 1925 - Foto: Steven Decroos ©Mu.ZEE, Oostende

De teksten, tekeningen, schilderijen, collages en assemblages van Paul Joostens werden voor het eerst in bijna een kwarteeuw verzameld, onderzocht en waar nodig opnieuw gedateerd. Het resultaat is een overzichtstentoonstelling met talrijke nieuwe inzichten en ontdekkingen. De curators hebben ook uniek filmmateriaal en een groot aantal nooit eerder tentoongestelde werken uit privécollecties uit binnen- en buitenland weten samen te brengen.

Cinema Joostens wordt begeleid door een tweeledige catalogus die in woord en beeld de neerslag vormt van nieuw kunstwetenschappelijk onderzoek naar het oeuvre en de beweegredenen van Paul Joostens. Het eerste deel verschijnt op 1 maart, het tweede deel op 28 juni. Deel één bevat divers en vaak ongepubliceerd fotomateriaal, maar ook meer dan 400 illustraties van tekeningen, schilderijen, collages en assemblages. Deel twee belicht dan weer het oeuvre van Paul Joostens in relatie tot onder andere cinema, filosofie en psychoanalyse, en omvat eveneens onbekende teksten van zijn hand.

Zaalzicht Conversation Piece - Foto: Steven Decroos ©Mu.ZEE, Oostende

PROLUCE

Lidmaatschap

Jeugd (tot 22 jaar): 15 euro
Individueel lid: 28 euro
Gezin, samenlevingsstarief: 45 euro
Steunend lid: 50 euro
Sponsor: 150 euro
Inlichtingen bij de penningmeester Joël Nieuwenhuyse
(tel. 059/80.30.61)

Redactieraad: Roland Laridon (voorzitter), Willy Bosschem, Sonja Geeraerts, René Maes, Martine Meire, Valère Prinzie, Femke Simonis (redactiesecretaris).

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdrage.

Logo en emblemata: Willy Bosschem
Druk: Lowyck, Archimedesstraat 53, 8400 Oostende
T 059 33 33 99, info@lowyck.com
Fotoverantwoording: Valère Prinzie

Statuten gepubliceerd in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad van 26 juli 1990 (Nr. 11538) en aangepast in het nr. van 15 juli 1999 (Nr. 10699), gewijzigd in het kader van de wet op de v.z.w.'s op 15 januari 2005, gewijzigd op 21 februari 2009 (Nr.11533).

Deze vereniging is aangesloten bij de "Federatie van Vrienden der Musea van België" en bij de "Cultuurraad Oostende".

Maatschappelijke zetel: p.a. Roland Laridon,
Kairostraat 54, 8400 Oostende

Secretariaat: Johan Van Roose,
Kabeljauwstraat 5, 8460 Oudenburg

Reisleiding: Sonja Delanghe-Geeraerts | T: 059 43 02 55
sonjageeraerts@hotmail.com
jnieuwenhuyse@telenet.be

Bankrelatie: IBAN: BE16 0012 0908 3374
BIC: GEBABEBB
Vrienden Mu.ZEE collectie stad Oostende
p.a. Albatrosstraat 10, 8400 Oostende.

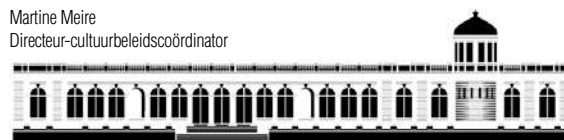
De Terrorist van Xavier Tricot

Eén van de meest herkenbare werken uit de retrospectieve is *De terrorist*, dat op de affiche van de tentoonstelling prijkt. Het is een grijs monochroom werk dat vaag is geschilderd, een grisaille, die dateert uit 2013 naar een eerste versie uit 1997.

De man die wordt afgebeeld is een van de leden van de Palestijnse terreurbeweging 'Zwarte September'. Zij gijzelden elf Israëlische atleten tijdens de Olympische Spelen in München in 1972. Geen van de Israëliërs overleefde de gijzeling. Tijdens de reddingsactie stierven ook een Duitse politieman en vijf van de acht gijzelnemers. Op het bloedbad volgde een reeks van Israëlische wraakacties, waarbij twee van de drie ontsnapte gijzelnemers gedood werden. De foto van de afgebeelde terrorist kwam destijds in alle kranten en werd zo deel van het collectief geheugen, als archetype van de terrorist.

Wat Tricot interesseert is de interpretatie van de werkelijkheid, de subjectieve verbeelding van afbeeldingen van deze en andere historische, 20e-eeuwse personen of gebeurtenissen. Tricot beoefent in zijn schilderkunst de 'indirecte blik': hij schildert de realiteit niet rechtstreeks, maar via haar reflectie in een andere realiteit, de media. Zijn uitgangspunt is de fotografische realiteit. Het resultaat van zijn interpretatie hangt volledig af van de 'cadrage' en van zijn vage schildertechniek. Zo verheft hij het historische gebeuren tot een iconisch beeld.

Martine Meire
Directeur-cultuurbeleidscoördinator

Venetiaanse Gaanderijen-Zeedijk Oostende

Savaria
RESTAURANT

lowyck
& pluspoint
drukkerijen